

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 26/1996 vp

Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Israelin valtion välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro-Välimeri-sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunta on 3 päivänä joulukuuta 1996 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 235/1996 vp.

Valiokunnassa on ollut kuultavana linjanjohtaja Matti Pullinen ulkoasiainministeriöstä.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Brysselissä 20 päivänä marraskuuta 1995 allekirjoitetun Euro-Välimeri-sopimuksen Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Israelin valtion välisestä assosioinnista.

Euro-Välimeri-sopimus kattaa kolme osaluettua; poliittisen yhteistyön, taloudellisen yhteistyön sekä yhteiskunnalliset kysymykset. Sopimuksen tavoitteena on lisätä alueen vakautta osapuolten välisen vuoropuhelun avulla, käydä keskustelua maataloustuotteiden ja palvelujen kaupan sekä julkisten hankintojen asteittaisesta vapauttamisesta sekä kehittää muuta taloudellista yhteistyötä.

Sopimus sisältää edelleen määräyksiä, joiden tarkoituksena on edistää keskustelua sosiaalisiin ongelmiin liittyvistä kysymyksistä.

Sopimus kuuluu Euroopan unionin ulkosuhteiden alaan, ja sen tarkoituksena on edistää Välimeren maiden taloudellista kehitystä sekä niiden yhteistyötä Euroopan unionin kanssa.

Israelin Euro-Välimeri-sopimus on luonteeltaan jaetun toimivallan sopimus, eli sen määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain yhteisön toimivaltaan. Suomi hyväksyy siten omalta osaltaan sopimuksen hallitusmuodon 33 §:n ja valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n mukaisesti. Sopimuksen määräykset assosiointineuvoston perustamisesta, tehtävistä ja toimivallasta kuuluvat hallituksen käsityksen mukaan lainsäädännön alaan.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on Viron

Eurooppa-sopimusta koskevassa lausunnossa (PeVL 20/1995 vp) todennut, että assosiointineuvoston päätösvalta antaa verraten vähäisen mahdollisuuden siihen, että assosiointineuvosto päättäisi jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvista, valtiosääntöemme kannalta lainsäädännön alaan kuuluvista seikoista. Eduskunnan hyväksymän perustuslakivaliokunnan kannanoton mukaisesti Viron Eurooppa-sopimuksen voimaansaatamislakiehdotus voitiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Koska Israelin Euro-Välimeri-sopimus vastaa institutionaalisilta puitteiltaan ja assosiointineuvoston toimi- ja päätösvalan osalta Viron Eurooppa-sopimusta, hallituksen käsityksen mukaan Israelin kanssa tehtyyn sopimukseen sovellettaisiin tavallista lainsäätämisyjärjestystä.

Valiokunnan kannanotot

Euro-Välimeri-sopimuksella perustettava Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Israelin välinen assosiointi luo puitteet osapuolten väliselle vuoropuhelulle ja poliittisten suhteiden kehittämiseksi.

Valiokunnan käsityksen mukaan sopimus luo entistä paremmat monenväliset institutionaaliset puitteet poliittisten suhteiden kehittämiseksi Euroopan unionin ja Israelin välille. Samalla valiokunta toteaa, että sopimus ei rajoita Suomen ja Israelin välisten kahdenvälisen poliittisten suhteiden merkitystä, vaan se täydentää niitä.

Sopimuksella ei ole merkittäviä kauppapoliittisia vaikutuksia Suomen osalta. EU:n ja Israelin välillä on jo Suomen liittyessä unionin jäseneksi ollut voimassa järjestely, jolla on turvattu teollisuustuotteiden vapaakauppa osapuolten välillä. Suomen kauppavaihto on ensimmäisen jäsenyyvuoden aikana kehittynyt suopeasti. Sopeutuminen kilpailuun israelilaistuotteiden kanssa on si-

ten alkanut jo EU-jäsenyyden myötä. Ulkoasiainvaliokunta pitää myönteisenä sitä, että Euro-Välimeri-sopimus on omiaan entisestään helpottamaan kauppaa Israelin ja EU:n jäsenvaltioiden välillä.

Säättämisjärjestyksen osalta ulkoasiainvaliokunta viittaa perustuslakivaliokunnan Viron Eurooppa-sopimuksesta antamaan lausuntoon (PeVL 20/1995 vp), jonka mukaan eduskunnan suostumus Eurooppa-sopimuksen hyväksymiseen on tarpeen ja että sopimuksen voimaansaattamislakiehdotus voidaan käsitellä johtolauseensa mukaisesti tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä. Valtiopäiväjärjestyksen 4 a luvun säännösten tarjoamiin vaikuttamismahdollisuuksiin viitaten valiokunta edellyttää,

että valtioneuvosto jäsenvaltion toimivaltaan kuuluvissa lainsäädäntökysymyksissä huolehtii EU:n neuvostossa siitä, ettei assosointineuvostossa päätetä tällaisista

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Markus Aaltonen /sd, varapuheenjohtaja Eva Biaudet /r, jäsenet Satu Hassi /vihr, Esko Helle /vas, Sinikka Hurskainen /sd, Tytti Isohookana-Asunmaa

asioista ennen kuin niiden järjestämiseen kansallisin lainsäädäntötoimin on ollut kohtuullisesti aikaa.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi Brysselissä 20 päivänä marraskuuta 1995 Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Israelin valtion välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro-Välimeri-sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

/kesk, Kauko Juhantalo /kesk, Ilkka Kanerva /kok, Antero Kekkonen /sd, Kimmo Kiljunen /sd, Martti Tiuri /kok, Erkki Tuomioja /sd, Jarmo Wahlström /vas ja Ben Zyskowicz /kok.